

tekst: Marianne Notschaele-den Boer, RHA Publishing - www.vorigelevens.nl

Euthanasie, reïncarnatie en zielsontwikkeling

Geboorte, leven en dood zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Wie in reïncarnatie gelooft, gaat ervan uit dat we na de dood terugkomen om opnieuw geboren te worden, te leven én te sterven. En dat meerdere keren, om als ziel ervaringen op te doen op aarde en tijdelijk, gedurende een leven, plaats te nemen in een mensenlichaam.

Voordat je opnieuw aan wedergeboorte toekomt, moet je hoe dan ook kennismaken met het sterfproces. We gaan allemaal een keer dood.

In onze maatschappij waarin autonomie steeds belangrijker gevonden wordt, willen veel mensen in toenemende mate het heft in eigen hand nemen, ook daar waar het hun sterfmoment of wijze van sterven betreft. Door de keuze voor euthanasie komt de regie krijgen over eigen leven en dood dichterbij dan ooit. In Nederland vragen jaarlijks ongeveer 34.000 mensen om euthanasie voor 'later, als het ooit nodig mocht zijn' en 13.500 mensen om euthanasie 'binnen afzienbare tijd'. Het aantal euthanasieverzoeken – het actief beëindigen van een leven door een ander: eerst iemand in coma brengen, daarna een middel toedienen waardoor de ademhaling stopt – stijgt de laatste jaren gestaag. Mantelzorgers, hulpverleners en artsen raken meer en meer betrokken bij zorg die hoort en past bij langdurig ernstig zieke patiënten, en bij zorgtaken die voorafgaan aan een naderend afscheid (verlies/verdriet/rouw), palliatieve sedatie, stoppen van levensverlengende behandelingen, euthanasie en hulp bij zelfdoding.

Discussie

Het woord euthanasie staat voor 'goede of milde dood/genadedood' en is afgeleid van het oud-Grieks, waar eu goed en thanatos dood betekent. In de Dikke van Dale staat: "het op hun eigen verzoek bespoedigen van de dood of ter dood brengen van hevig lijdende, ongeneeslijke zieken". De betekenis van 'op eigen verzoek' is min of meer duidelijk, maar wat we precies moeten verstaan onder 'hevig lijden' is lastiger te definiëren. Zoveel mensen, even zoveel gedachten, meningen en overtuigingen over waardig afscheid nemen van het leven, sterven met of zonder pijn, met of zonder verwachting dat er

na de dood iets is. Niets, hemel, hel of mogelijkheid tot wedergeboorte? Discussies rondom euthanasie gaan vaak over in hoeverre artsen zich aan wettelijke voorschriften en regels moeten houden bij handelingen die het sterven zonder al te veel lijden mogelijk maken, of over wat ondraaglijk lijden precies inhoudt. Om patiënten pijnloos en waardig te laten sterven wordt er gewikt en gewogen, en gezocht naar goede oplossingen voor alle betrokkenen.

Hoe bewuster iemand bezig is met zijn/haar naderende einde, des te beter het betreffende leven emotioneel goed kan worden afgerond

Bij terminaal zieke patiënten is het zichtbaarder voor de buitenwereld, wanneer het fysieke lichaam met onhoudbare pijnen en functie-uitval te maken krijgt. Geestelijke pijn is moeilijker te benoemen en lang niet altijd merkbaar voor anderen. Bepalen in welke mate iemand lijdt, nog bij het volle verstand is of dementerend, of in hoeverre er sprake is van wel of geen voltooid leven, is geen sinecure. Wie heeft het recht te oordelen over persoonlijk lijden? Jijzelf – de ziel die bij de geboorte plaatsnam in het lijf waarin je je nu bevindt –, of een ander, een neutrale buitenstaander, een betrokken huisarts,

hulpverlener of familielid? Ik vind dat iedere ziel, ieder mens, zelf invloed mag uitoefenen op zijn of haar levenseinde, zolang er maar goed over is nagedacht. Hoe bewuster iemand bezig is met zijn/haar naderende einde, des te beter het betreffende leven emotioneel goed kan worden afgerond. Dankzij bewuste levensbeëindiging kan zielsenergie een gestorven lichaam makkelijker verlaten en loslaten opdat de ziel daarna – ervaringen rijker – verder kan gaan met groei en ontwikkeling.

Ik wil graag dood

Een van mijn oma's verbleef op het einde van haar leven, toen ze ver in de tachtig was, in een verzorgingstehuis. Ze werd omringd door lieve familieleden, hulpverleners en betrokken verplegend personeel. Toch zei ze regelmatig tegen me op klaaglijke toon, als ik haar een bezoekje bracht: "Ik wil zo graag dood, maar het mag niet van de dokter. Kun jij niet een pistool voor me meenemen? Wil jij me niet doodschieten?" Haar psychisch lijden was groot, ze kwakkelende met haar gezondheid, had last van beginnende dementie en werd langzaam blind. Haar kinderen en kleinkinderen probeerden haar telkens van het tegendeel van willen sterven, te overtuigen. Wij vrolijkten haar op, wezen haar op alle dingen waarvan ze nog kon genieten. Wij konden haar niet missen, ze had toch ook haar goede dagen? Was dat egoïstisch van ons?

Verzadigingspunt

Mijn oma wilde dood, voor haar hoefde het leven niet meer. De huisarts constateerde dat ze niet genoeg leed, ze had immers voldoende heldere momenten en was redelijk ter been. Op dagen dat ze zich goed voelde 'holde' ze een stukje door

de gangen van het verpleegtehuis, de rollator voor zich uit duwend, lachend roepend: "Opzij, opzij! Kijk, eens hoe hard ik ga!" Uiteindelijk stierf ze zonder medisch ingrijpen, nadat ze zelf had besloten niet meer te eten en drinken. Ze was het leven zat en hongerde zich uit. Goedbedoelende verpleegsters probeerden haar toch te laten drinken, maar zij 'won'. Dit speelde ruim tien jaar geleden. In de periode dat mijn oma regelmatig vroeg of er niet iemand was die ervoor kon zorgen dat ze 'dood mocht', was euthanasie stukken minder bespreekbaar dan tegenwoordig. Nu denk ik, misschien was het beter voor haar geweest als ze eerder had mogen sterven, ze had genoeg van haar leven. Het begrip 'voltooid leven' kenden we toen nog niet. Was oma's leven werkelijk voltooid? Ik durf dat niet met zekerheid te zeggen. Wel is duidelijk dat ze haar verzadigingspunt bereikt had. 'Verzadigd leven', een term die een negentigjarige man onlangs hanteerde, vind ik eigenlijk beter en passender. Dood willen, dood mogen gaan... Het verschilt van geval tot geval, van persoon tot persoon, van ziel tot ziel. Dat is precies waarom het zo moeilijk is om euthanasie aan regels te binden. Wat voor de één geldt, geldt niet voor de ander, en omgekeerd.

Een vorig leven helen

Als je niet uitgaat van het bestaan van reïncarnatie, hoef je je in discussies over euthanasie niet te buigen over mogelijke gevolgen op zielsniveau. Als je sec dit ene leven van iemand bekijkt, kan het er uitzien alsof geestelijke pijn of lichamelijke pijnen bij ziekte en sterven volkomen nutteloos zijn. Willekeur, iemand heeft domweg pech gehad. Echter, wanneer je voorgaande en/of komende levens van een ziel betreft bij het

Hoe je met
pijn en het
sterfmoment
omgaat, is
zielsafhankelijk

waarom en wanneer van sterven, is doodgaan op een specifieke manier of een speciaal moment mogelijk minder zinloos en toevallig. Het is zelfs te zien als onderdeel van een groter geheel van oorzaken, gevolgen en levenslessen. Als regressie- en reïncarnatietherapeut ga ik ervan uit dat pijn onderdeel kan uitmaken van wat een ziel hier op aarde in een menselijke lichaam komt doen: leren omgaan met geboren worden, leven, emoties, relaties, situaties, sterven...

Hoe je met pijn en het sterfmoment omgaat, is zielsafhankelijk. Het ene leven heb je omstandigheden waaronder je sterft niet zelf in de hand (plotselinge dood door een ongeluk, vermoord worden), in een ander leven heb je die mogelijkheid wel, eventueel door te kunnen kiezen voor euthanasie. In een voorgaand leven kon je misschien geen afscheid nemen van dierbaren voordat je stierf, nu kun je wellicht met euthanasie het tijdstip van sterven beïnvloeden en vooraf bewust(er) afscheid nemen van degenen van wie je houdt.

Herkenning uit een eerder bestaan

Vriend D., inmiddels overleden, werd bij zijn verzoek tot euthanasie ondersteund en goed geholpen door zijn eigen huisarts. Na een lang ziekbed kreeg hij enkele dagen voor zijn geplande overlijden een bijzonder inzicht. Hij vertelde me dat hij 'de arts die hem nu een spuitje ging geven' herkende uit een eerder bestaan. In een vorig leven stonden D. en de arts als jonge mannen tegenover elkaar als vijanden op een strijdveld, elkaar bevechtend met zwaarden tot de dood erop volgde.

Bloederige taferelen, verre van pijnloos. In het hier-en-nu herstelden D. en zijn arts, onder andere door hun vele gesprekken over de naderende, zelfgekozen dood van D., het ooit verstoorde evenwicht in hun relatie. Voor D. was dit spontane inzicht van groot belang; hij ervaarde zijn huidige sterven als 'rustig en minder bloederig'. Hij keek uit naar euthanasie, zijn zachte dood, thuis in zijn eigen bed, in het bijzijn van familie die van hem hield én een 'oude vijand' met wie hij inmiddels bevriend was geraakt.

Ingrijpen?

Als wij, mensen, een pijnlijk sterven als zielservaring zouden kunnen zien in het kader van reïncarnatie en een levensles op het gebied van emoties en relaties, nodig om spiritueel te groeien, zouden we dan minder snel euthanasie overwegen en ons huidige leven op zijn beloop laten? Wat mijn oma betreft, was het nodig voor haar zielsontwikkeling dat ze leerde omgaan met een haperend lichaam, teruglopende gezondheid op lichamelijk en geestelijk niveau? Profiteerde haar ziel optimaal van levenslessen die dat opleverde? Was het misschien beter geweest de dood vroeger te laten komen dan gepland? Of zou ze met een keuze voor euthanasie juist hebben ingegrepen op de route die ze als ziel moest afleggen op haar levenspad?

Als helderziende kan ik nu en dan een blik werpen 'vooruit in de tijd'. Bij de ene persoon staan grote toekomstgebeurtenissen, zoals een sterfmoment, 'vast in de tijd',

daaraan valt niet te tornen; bij een ander is op termijn nog van alles mogelijk en kan het sterfmoment verschuiven, naar voren, dichterbij, of naar achteren, verder weg in de tijd. Ik vind dat apart, maar ben er nog niet uit of dit te maken heeft met de 'vrije wil' van de mens of met iets anders. Aan de hand van paranormale ervaringen in mijn eigen leven begrijp ik steeds meer over de wereld van de levenden en de onzichtbare wereld van de doden, en andere dimensies waar zielsenergieën tijdelijk vertoeven voordat ze opnieuw incarneren.

Als ziel koos ik mijn ouders vóór mijn geboorte al uit, daarbij lettend op een juiste match ouders + zielsenergie + lichaam om een leven lang van alles te kunnen leren als mens. Mijn gekregen tijd op aarde zit ik graag helemaal uit, met alle plussen en minnen die voor mij als ziel bij dit huidige lichaam, dat ik nu heb, horen. Inclusief alle ups & downs en alle gezondheidsperikelen die ik tegen kan komen. Euthanasie vind ik een prachtig middel voor anderen om in te zetten bij het sterven, maar is voor mij geen geschikte optie. Ik wil als ziel zoveel mogelijk leren in en dankzij dit vrouwenlichaam, zelfs over pijn en hoe te sterven.

Meningen van collega's

Op Facebook informeerde ik binnen mijn kennissen- en vriendenkring of er regressie- en reïncarnatietherapeuten waren met een uitgesproken mening over euthanasie met betrekking tot reïncarnatie. Hieronder volgen een paar reacties.

Therapeut Yvonne Maree: *"Ik ben van mening dat wij als ziel autonoom recht hebben om zelf te beschikken over ons lichaam en leven. En dat we zelf mogen beslissen wanneer we 'naar huis' gaan. Zeker wanneer je dit leven plaatst in het grotere geheel van de reis van onze ziel door vele incarnaties heen. Waar we als mens het meeste last van hebben, zijn de keren dat we onbewust zijn gestorven of dat ons het leven is benomen op een manier dat alle macht over onszelf werd afgenomen. Het kan naar mijn mening een zeer helende beweging zijn om zelf het beslissende woord te mogen hebben. Hiermee kan een cyclus van machteloosheid doorbroken worden. Ik heb het gevoel dat dit ook in het levenseinde een grote opluchting met zich mee kan brengen en een volgende incarnatie vrijer maken."*

Vriendin Inge B., die geen therapeut is, meldde: *"Ik denk soms als het sterven in een vorig leven een ontzettende lijdensweg is geweest, dat je dan daar de lering uit hebt kunnen halen van 'dat nooit meer'. Waardoor in een overeenkomstige situatie, in een ander leven, euthanasie onderdeel uitmaakt van een 'groeiproces'. En dat het los kan staan van een leven al dan niet 'niet voltooien'."*

Therapeut Willemijn Luyendijk reageerde hierop met: *"Precies! Je voltooit dan misschien niet het huidige leven tot het einde, maar je voltooit wel een trauma uit een vorig leven."* En: *"Spiritueel gezien*

vind ik, dat iedere ziel zijn/haar eigen keuzes mag maken. Er staat geen straf op van 'hogehand', naar mijn weten."

Therapeut Laura Dagggers-de Koning stelde: *"Zelf denk ik dat je niet je leven moet nemen. Omdat dit kan doorwerken in je volgende levens."*

Meningen van collega's overlappen elkaar of vullen elkaar aan. Volgens mij heeft ieder mens, iedere ziel, de vrijheid zelf zijn/haar weg te kiezen, ook daar waar het gaat om een keuze voor euthanasie. Ik respecteer ieders mening en vind het een goede zaak dat een moeilijk onderwerp als euthanasie van verschillende kanten belicht wordt, óók vanuit de reïncarnatiegedachte.

Bewust sterven

Facebook-kennis Annie L. schreef: *"Ik denk dat een en ander afhangt van bewust afscheid nemen of sterven, al dan niet met hulp. Met actieve of passieve euthanasie neemt iemand (hopelijk) bewust afscheid. Misschien wel bewuster dan iemand die plots komt te overlijden..."* Ik ben het met haar eens. Het is echt van belang dat degene die euthanasie ondergaat ten volle beseft dat het stoffelijk lichaam waarin hij/zij tijdelijk als ziel zit, ophoudt te bestaan, dat het leven werkelijk eindigt, dat er goed afscheid wordt genomen van dierbaren die achterblijven, dat er qua emoties geen losse eindjes meer zijn. Pas dan kan zielsenergie zich voor de volle honderd procent losmaken van een gestorven lichaam om verder te reizen naar andere sferen, op naar volgende incarnaties.

Therapeut Charlotte Muthesius gaf aan: *"Ik vind het heel moeilijk om hierover een mening in het algemeen te hebben. Het varieert van geval tot geval. Er worden kinderen met narcose geboren en er sterven mensen onder narcose. Het is belangrijk dat degenen wier sterven met verdovende middelen wordt ingeleid, bewust dat kunnen beslissen en hun 'huis' op orde hebben gebracht. Een goede begeleiding is eerste vereiste en dus ook een goed afscheid van nabestaanden en van het leven, al dan niet met gemiste kansen. Als er liefde om die mens is, is euthanasie niet schadelijk, denk ik."*

Therapeut Anita Groenendijk meldde: *"Ik heb gemerkt dat mensen vaak nog (delen) van overledenen met zich meedragen die gestorven zijn onder invloed van morfine. Juist door de morfine raakt een deel van de geest verdwaald en hecht zich dan aan de meest openstaande/daarvoor gevoelige naaste. Als we dat op het spoor zijn gekomen laat ik de achtergeblevene, die mijn cliënt is, helpen de morfine-energie uit te blazen, waarna de overledene alsnog helemaal naar de zielenwereld kan. Ik ben geen tegenstander van euthanasie, er zit zoveel aan vast, maar ik ben wel een voorstander van betere nazorg aan overledenen. Bij een plotseling sterven, of sterven onder invloed van geestbeïnvloedende middelen zoals morfine, blijft vaak een deel van de persoon in verwarring achter en hecht zich aan een plek of persoon, en dat kan voor zowel de gestorvene als mensen die ermee in aanraking komen ongewenste effecten hebben."*

Ieder mens
krijgt te maken
met doodgaan;
ons lichaam is
eindig, onze ziel
onsterfelijk

Gevolgen van pijn mijden bij het sterven

Ook ik kom in privésituaties – ervaringen met familie, vrienden en kennissen die voor euthanasie kozen en stierven – en als therapeut, bij cliënten in mijn praktijk (sterfervaringen in vorige levens), zelfs bij mijn overleden huisdieren die door de dierenarts een euthanasiespuitje toegediend kregen, vergelijkbare zaken tegen. Toegediende of ingenomen verdoovende medicatie (morfine, drugs, grote hoeveelheden alcohol, vergif, medicinale papjes in vorige levens) vlak voor een sterfmoment, zorgt er in ruim driekwart van de gevallen voor dat de ziel na het sterven van het lichaam niet helemaal begrijpt dat het een dood lijf kan en mag verlaten. Gedurende korte of langere tijd raakt de ziel de weg kwijt. Het gevolg: veel zielsenergieën/entiteiten die niet op doorreis gaan naar volgende levens, maar blijven ronddolen in de buurt van personen die ze kennen of bij locaties waar ze stierven.

Een ander nadeel van ‘verdoofd sterven’, is dat de ziel rondom het sterfmoment in staat is woorden/gesprekken van omstanders te registreren, maar niet goed kan plaatsen of dit woorden/gedachtes zijn van hem/haarzelf of anderen. Fluistert iemand zachtjes ‘ik houd van je, ik laat je gaan of goede reis’, dan is dat best in orde. Sterft iemand onder verdoving terwijl hij/zij akelige verwensingen als laatste opvangt, dan kunnen dergelijke beladen woorden in volgende levens helaas negatief doorwerken. Heel bewust sterven, zonder verdoovende middelen, ervarend wat er in je lichaam gebeurt en begrijpen dat je lijf sterft, in combinatie met goed (emotioneel) afscheid nemen van wat en wie je achterlaat, doet een ziel beseffen hoe en wanneer een bepaald leven stopt. Dat kan met enorme pijn samengaan, maar levert ten positieve op dat de zielsenergie die het lichaam verlaat sneller, makkelijker en als geheel verder kan zonder ‘te blijven hangen’.

Leren

We staan pas aan het begin van ontdekken hoe het zit voor de mens op het gebied van leven, dood en wedergeboorte. Sta je open voor het idee van reïncarnatie, dan kun je op een dag het ‘moeten sterven’ hopelijk in een breder kader plaatsen en het zien als leerproces. In het ene leven sterven we volkomen onverwacht, in een ander leven zien we het sterven lang tevoren aankomen en is euthanasie mogelijk een vrije keuze. Ieder mens krijgt te maken met doodgaan; ons lichaam is eindig, onze ziel onsterfelijk.

Gebruikte bronnen: internet Wikipedia, de ‘Dikke van Dale’, websites www.knmg.nl, www.nvve.nl, www.rijksoverheid.nl m.b.t. onderwerpen als levenseinde, euthanasie, cijfers sterfgevallen euthanasie.

Met dank aan Inge B., Annie L. en regressie- en reïncarnatietherapeuten Laura Dagers-de Koning, Anita Groenendijk, Willemijn Luyendijk, Yvonne Maree en Charlotte Muthesius (quotes via Facebook).